

BESLUT

2020-11-02 Dnr: 20/03521

SAKEN

Rapport, SVT1, 2020-08-06, kl. 19.30, inslag om att det var 75 år sedan atombomben fälldes över Hiroshima och att det sker en ny upprustning av kärnvapen; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget tog sin utgångspunkt i att det var 75 år sedan atombomben fälldes över Hiroshima i Japan och att det pågick en ny upprustning av kärnvapen i världen. Inslaget hade rubriken ”Hiroshima – 75 år sedan atombomben fälldes”.

I reportaget som följde sa en reporter bland annat att det hade skett en nedrustning av kärnvapen efter det kalla kriget men att framförallt Ryssland och USA nu rustade upp sitt kärnvapeninnehav. Reportern sa bland annat följande samtidigt som en bildsekvens på ett stridsflygplan visades.

Och både USA och Ryssland moderniserar i dag sitt kärnvapeninnehav. Här ett amerikanskt mycket avancerat plan som flyger nära Ryssland och utrustat med taktiska kärnvapen.

ANMÄLAN

Enligt anmälaren var stridsflygplanet som förekom i inslaget ett F-22 Raptor och har inte kapacitet att vara utrustat med taktiska kärnvapen. Bildsekvensen kommer dessutom från en dokumentär om F-22 och filmades över amerikansk mark.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Anmälaren är kritisk mot en konkret mening i ett inslag vars huvudsakliga innehåll inte handlade om olika flygplanstyper eller vilken vapenbestyckning dessa hade. Inslaget handlade mer allmänt om kärnvapenutvecklingen under de 75 år som gått sedan atombomberna fälldes över Hiroshima och Nagasaki. Sekvensen som anmälaren reagerat på kommer från ett tidigare sänt nyhetstelegram. Den 26 oktober 2019 sändes ett kort telegram i *Rapport* med följande text.

USA kommer att placera ut fler än 50 stridsflygplan av typen F-35 i Europa fram till slutet av 2021. Det uppger USA:s flygvapen till SVT. Totalt kommer det därmed att finnas ett hundratal av den avancerade flygplanstypen, som har kapacitet att bära taktiska kärnvapen i Europa. Syftet uppges vara att modernisera flygstridskrafterna och att öka Natos avskräckande förmåga.

En längre text publicerades också på SVT:s webbplats där det framgick att SVT hade fått en kommentar till uppgifterna från USA:s flygvapen. I artikeln fanns också bland annat följande citat.

För närvarande kan vi inte bekräfta de platser som bombplanen kommer att beflyga, men amerikanska bombflygplan utför uppdrag i hela Europa, i internationellt luftrum eller över suveränt territorium efter samordning och godkännande från alla respektive nationer.

De bilder som syntes i det aktuella inslaget var tagna ur den bildsekvens som illustrerade telegrammet som sändes i *Rapport* 2019. Såvitt SVT kan bedöma var det plan som syntes i bildsekvensen en F-35. Nopartiet ser annorlunda ut på det plan som anmälaren tror att det var, en F-22 Raptor. Planen är mycket lika men F-35 har en kant som delar huven i en fast och en rörlig del medan F-22 har en hel glashuv. SVT har bifogat stillbilder på de två flygplanstyperna för att illustrera skillnaderna i utseende.

Det som redaktionen visste var alltså att F-35, som är ett plan med kapacitet att bära kärnvapen, har placerats i Europa, nära Ryssland. Var just det plan som syntes på bilden befann sig och om det verkligen bar kärnvapen var dock oklart. Reporterns formuleringar som kunde uppfattas som att det plan som syntes på bilden verkligen hade kärnvapen och flög nära Ryssland var tyvärr inte tillräckligt belagda, men mot bakgrund av att det är belagt att det var en F-35 på bilden, att flygplanstypen har placerats i Europa och kan bära kärnvapen anser SVT att den formuleringen inte medför en brist som gör att inslaget i sin helhet kan anses strida mot saktlighetskravet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saktlighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden kan mot bakgrund av handlingarna i ärendet konstatera att SVT gjort det sannolikt att det var ett stridsflygplan av modell F-35 som visades i bild i inslaget. Vidare framgår det av SVT:s yttrande att USA fram till slutet av år 2021 ska placera stridsflygplan av typen F-35 i Europa. Oavsett om bildsättningen i inslaget visade ett stridsflygplan som flög i närheten av Ryssland eller inte anser nämnden att uppgiften inte var av så avgörande betydelse för framställningen i övrigt att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.